

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Elämäkatsomustiedon päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8 ja niitä täydentävä tukimateriaali

Opetuksen tavoite	sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	TUKIMATERIAALI: Arvosanan kahdeksan alle jäävä osaaminen	Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8	TUKIMATERIAALI: Arvosanan kahdeksan ylittävä osaaminen
T1 ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä.	S1	Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa käyttää joitakin katsomuksellisia käsitteitä.	Oppilas osaa käyttää katsomuksellisia käsitteitä ja tunnistaa niiden välisiä suhteita.	Oppilas osaa käyttää katsomuksellisia käsitteitä sekä pohtia ja tulkita niiden perusteita.
T2 rakentaa oppilaan kulttuurista yleissivistystä ohjaamalla oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin ja perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan	S1	Kulttuurien ja katsomusten tunteminen	Oppilas osaa opettajan ohjauksessa hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kertoa joistain Unescon maailmanperintöohjelman piirteistä ja nimetä maailmanperintökohteita	Oppilas osaa hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kertoa Unescon maailmanperintöohjelman lähtökohdista ja nimetä joitain maailmanperintökohteita	Oppilas osaa jäsentyneesti ja kriittisesti hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kuvailla Unescon maailmanperintöohjelman lähtökohtia ja osaa nimetä useimmat kotimaiset ja joitain ulkomaisia maailmanperintökohteita
T3 ohjata oppilasta tuntemaan erilaisia uskonnottomia ja uskonnollisia katsomuksia, niiden keskinäistä vuorovaikutusta sekä tiedon ja tutkimuksen roolia katsomusten arvioinnissa	S1	Erilaisten katsomusten tunteminen ja vertailu	Oppilas osaa nimetä seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin keskeisiä piirteitä. Oppilas tietää, että katsomuksellisia kysymyksiä voi lähestyä tieteellisesti.	Oppilas osaa nimetä keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä ja kehityskulkuja, erityisesti seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin historiallisia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaiheita. Oppilas osaa kertoa, miten katsomuksia voi tarkastella tutkivasti ja tieteellisesti	Oppilas osaa selittää keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien olennaisia piirteitä ja kehityskulkuja, erityisesti seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin historiallisia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaiheita. Oppilas osaa kertoa, miten katsomuksia voi tarkastella tutkivasti ja tieteellisesti
T4 ohjata oppilasta tutkimaan uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin perusteita	S1, S3	Uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin tunteminen	Oppilas osaa kertoa uskonnollisen ajattelun piirteistä ja antaa esimerkin uskontokritiikistä	Oppilas osaa selittää uskonnollisen ajattelun luonnetta ja antaa esimerkkejä uskontokritiikin	Oppilas osaa esimerkein selittää ja analysoida uskonnollisuuden luonnetta ja uskontokritiikin

				pääpiirteistä	pääpiirteitä
T5 ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja	S1, S3	Katsomusvapauden merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkin katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja katsomusvapauden turvaamisesta	Oppilas osaa antaa esimerkkejä katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja joistakin katsomusvapauden turvaamisen mekanismeista sekä niiden puutteista erilaisissa tilanteissa.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja katsomusvapauden turvaamisen mekanismeista ja niiden puutteista omassa lähiympäristössään, kansallisesti ja globaalisti.
T6 ohjata oppilasta hahmottamaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita	S1, S2, S3	Katsomuksellisten valintojen perusteiden tarkastelu	Oppilas osaa antaa esimerkkejä erilaisista katsomuksellisista valinnoista ja niiden taustalla olevista perusteista.	Oppilas osaa kuvata erilaisten ihmisten katsomuksellisten valintojen taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita.	Oppilas osaa analysoida erilaisten ihmisten katsomuksellisten valintojen taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita.
T7 kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen	S1, S2, S3	Monikulttuurisuuden ja yhdenvertaisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä ihmisten yhdenvertaisesta kohtelusta	Oppilas osaa kuvata monimuotoisuutta ja antaa esimerkkejä ihmisten yhdenvertaisesta kohtelusta	Oppilas osaa kuvata ja analysoida monimuotoisuutta ja ihmisten yhdenvertaista kohtelua
T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan	S2, S3	Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa nimetä eettisiä käsitteitä ja kertoa elämänsä eettisistä ulottuvuuksista	Oppilas osaa käyttää eettistä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä	Oppilas osaa käyttää monipuolisesti eettistä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä perustellusti useasta näkökulmasta.
T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestäväan tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti	S1, S2, S3	Kestävän elämäntavan periaatteiden tunteminen	Oppilas osaa nimetä joitakin kestäväan tulevaisuuden piirteitä ja tuntee keinoja vaikuttaa tulevaisuuteen	Oppilas osaa nimetä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestäväan tulevaisuuteen liittyviä piirteitä ja tarkastella kestäväan elämäntavan merkitystä tulevaisuudelle. Oppilas tuntee keinoja vaikuttaa paikallisesti ja	Oppilas osaa selittää keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestäväan tulevaisuuteen liittyviä piirteitä sekä kuvailla ja arvioida keinoja vaikuttaa tulevaisuuden ongelmiin paikallisesti ja globaalisti.

				globaalisti.	
T10 ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta	S2, S3	Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa nimetä joitakin ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyviä käsitteitä ja kertoa ihmisoikeuksien merkityksestä.	Oppilas osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet ja perustella ihmisoikeuksien merkitystä.	Oppilas osaa selittää tärkeimmät ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet ja antaa esimerkkejä niistä sekä tarkastella ihmisoikeuksien merkitystä ihmiskunnassa.